

TLAČOVÁ SPRÁVA

8. jún 2020

Po dlhej a ťažkej chorobe zomrel významný slovenský kameraman svetového mena Igor Luther

V nedeľu 7. júna 2020 zomrel po dlhej a ťažkej chorobe v Rijeke v Chorvátsku slovenský kameraman Igor Luther, ktorý svojím mimoriadnym talentom a tvorbou presiahol hranice Slovenska. Spolupracoval s Jurajom Jakubiskom, Stanislavom Barabášom, Andrzejom Wajdom a stál aj za kamerou filmu *Plechový bubienok* (1980) Volkera Schlöndorffa, oceneného Oscarom za najlepší cudzojazyčný film. V januári tohto roka si prevzal z rúk prezidentky Zuzany Čaputovej štátne vyznamenanie Pribinov kríž I. triedy.

Igor Luther sa narodil 5. augusta 1942 v Jakube (dnes časť Banskej Bystrice). Študoval odbor kamery na pražskej FAMU v mimoriadne tvorivých 60. rokoch minulého storočia a už počas štúdií spolupracoval s režisérom Elom Havettom na školských filmoch *Svatá Jana* (1963), *34 dní absolutného klidu* (1965) a *Předpověď: nula* (1966) či s Jurajom Jakubiskom na filme *Děšť* (1965), ktorý získal významné ocenenie na Medzinárodnom filmovom festivale v Bergame v roku 1967. Jeho spolupráca s Jurajom Jakubiskom pokračovala aj po absolvovaní FAMU v Štúdiu hraných filmov v Bratislave. Stál za kamerou Jakubiskovho hraného debutu *Kristove roky* (1967) a o dva roky neskôr spolu nakrútili film *Vtáčkovia, siroty a blázni* (1969). Lutherova kameramanská práca vo filme *Kristove roky* zaujala francúzskeho režiséra Alaina Robbe-Grilleta, s ktorým nakrútil slovensko-francúzske koprodukčné filmy *Muž, ktorý luže* (1968) a *Eden a potom...* (1970).

Začiatkom 70. rokov Igor Luther emigroval do Nemecka, kde sa natrvalo usadil a spolupracoval s predstaviteľmi mladého nemeckého filmu Michaelom Verhoevenom a Ulrichom Schamonim, ale aj s ďalším slovenským emigrantom Stanislavom Barabášom, s ktorým v tomto období nakrútil niekoľko televíznych filmov. Úspech mu priniesla spolupráca s režisérom Volkerom Schlöndorffom na filme *Plechový bubienok* (*Die Blechtrommel*, 1979), ktorý získal Zlatú palmu na MFF v Cannes a Oscara za najlepší cudzojazyčný film. So Schlöndorffom neskôr nakrútil aj film *Služobníčkin príbeh* (*The Handmaid's Tale*, 1990), s poľským režisérom Andrzejom Wajdom zasa oceňovanú historickú drámu *Danton* (1983).

Igor Luther sa koncom 90. rokov pracovne vrátil do Prahy, kde nakrútil film *Postel* (1998) režiséra Oskara Reifa (1998) či poviedku *Riziko* z filmu *Praha očima...* režiséra Artemia Benkiho (1999), spolupracoval aj na dokumente *Noční hovory s matkou* (2001) režiséra Jana Němca. So svojím bratom, režisérom Miloslavom Lutherom, nakrútil filmy *Tango s komármi* (2009) a *Krok do tmy* (2014). Za svoju prácu získal množstvo významných ocenení. Je držiteľom nemeckého filmového ocenenia Golden Camera za televízne filmy *Inferno* (r. Stanislav Barabáš, 1972) a *Ein unheimlich starker Abgang* (r. Michael Verhoeven, 1973), národnej filmovej ceny Slnko v sieti za výnimočný prínos do slovenskej kinematografie za rok 2016, ceny Asociácie slovenských kameramanov Kamera 2017 za prínos do československej a svetovej kinematografie. V januári tohto roka bol ocenený štátnym vyznamenaním Pribinov kríž I. triedy za mimoriadne zásluhy o kultúrny rozvoj Slovenskej republiky v oblasti kinematografie.

„Igor bol nekompromisný. To sa dnes už na ulici našej slovenskej malomeštiackej reality veľmi nevidí. Bol iný a asi aj preto dosiahol vyššie ako my ostatní. Niekedy to bolelo. Jeho samého a tých, ktorí s

Po dlhej a ťažkej chorobe zomrel významný slovenský kameraman svetového mena Igor Luther

ním pracovali, žili. Od včera už jeho nekompromisnosť nemusí bolestivo bojovať so svetom a obrazmi okolo neho. Bolest' je preč a zostali iba obrazy," povedal o Igorovi Lutherovi režisér a producent Ivan Ostrochovský, ktorý o ňom v posledných dvoch rokoch pracoval na jeho projekte Autoportrét. „Martin Šulík mi raz povedal: ‚Latku si treba nastaviť tak vysoko, aby sme ju mohli podliezať so vztýčenou hlavou.‘ S Igorom odišiel ďalší kúsok generácie, ktorá slovenskému filmu takúto pomyselnú latku nastavila. Dodnes sa snažíme, aby sme ju aspoň sem-tam, z času na čas, s hrdosťou podliezli.“

[Viac informácií o Igorovi Lutherovi nájdete na stránke databázy SFÚ SK Cinema](#)

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 57 10 15 42, simona.notova@sfu.sk